

VIKTOR SZAPARIN (1905-1970)

https://ru.wikipedia.org/wiki/Сапарин,_Виктор_Степанович

ITÉLET A TANTALUSZ FELETT 1959

Vargas a Csendes-óceán fölött repült, amikor gépe váratlanul jelentést tett: „Kényszerleszállást hajtok végre.” Mivel működésbe lépett a tűzoltó szerkezet is, Vargas rájött, hogy valami ég. Az ablakból látta, amint a fedélzeti tűzőltó berendezés erős sugarat eresztett a gép orrára, ahonnan dőlt a füst, majd egy lángnyelv is megjelent. A tűzőltó berendezés eloltotta a lángokat, és ismét gomolyogva dőlni kezdett a füst. Eltelt egy-két perc, és újra keskeny tűzsugár húzódott végig a gép oldalán. Bármerre nézett is Vargas, nem látott mást körben, mint az óceán síkját. Ám úgy látszott, hogy a gép talált a térképen valamilyen szárazföldfoszlányt, és utolsó erejéből arra húzott. Végül Vargas is megtalálta azt, amit a gép keresett: egy kis vulkanikus szigetet, mely fentről rendkívül hasonlított azokra a foltocskákra, melyek elborították a tantalusztól megfertőzött nádas leveleit. Középről a sziget az óceán közepébe hanyagul odahajított sziklahalmaznak látszott. A füst annyira ellepte a gépet, hogy Vargas jóformán már semmit sem látott. Csupán arra jött rá, hogy a gép legalább kétszer átrepült a kis sziget felett. Ám ezeken a túskeformájú, kiálló sziklákon még a mentő sem tudott volna landolni. Amikor a gép elkezdte a harmadik rárepülést, Vargas egyszerre csak azt érezte, hogy leszakad alatta a padlózat, és ő az üléssel együtt zuhan lefelé. Az ejtőernyő kupolája alatt lógva látta, amint gépe füstös nyomot hagyva maga után, egyre lejjebb és lejjebb zuhan, és az óceán felületéhez közeledik. A sziklák hirtelen félelmetesen magasak lettek, és úgy érezte, egyenesen feléje tájtják hatalmas, nagy fogú szájukat. Fájdalmasan beütötte térdét egy hegyes, kiálló sziklába, és majdnem ugyanebben a pillanatban mellkasával egy függőleges falhoz vágódott. A tartóöv kikapcsolódott, és Vargas - szerencsére nem nagy magasságból - kizuhant az ülésből. A szíjakon függő fotel továbbrepült, és eltűnt az élelem- és gyógyszer tartalékkal együtt, amely az ülés alatti hermetikus zsebekben volt elhelyezve. Eltelt néhány perc. Vargas első, szinte gépies mozdulata az volt, hogy felső zsebéből elővette az univerzális lokkot. A rugalmas műanyag tok ép maradt, de a műszer

329 megrongálódott. Hiába nyomkodta Vargas a gombokat, a jelzőlámpa nem akart kigyulladni. Elvesztette a legfontosabbat, a kapcsolatot a külvilággal. Összeszorította a fogát, és sérült lábát vonszolva felmászott egy sziklás hegygerincre, hogy körülnézzen. Körülötte a kék, feneketlennek tűnő óceán terült el. Közémbös

hullámo k siettek előre a látóhatár mögül, hozzáverődtek a sziklákhöz, melyekből a sziget állt, s mintha azon csodálkoztak volna, miért van itt ez az ember. Ennek az is meretlen kis szigetnek, ennek a szeplőcskének az óceánon, valószínűleg még neve sem volt. Vargas a hátára fordult. A mint feküdt a köveken, és nézte az égfoszlányt, melynek széleit mintha lerágták volna a sziklák s ziluetttjei, megpróbálta felidézni emlékezetében a nemrég lezajlott eseményeket. Lelki szemei előtt először Svensson jelent meg. ...A börtön éppen úgy nézett ki, ahogy Vargas elképzelte a fényképek után: közel négy tucat épület, egy egész tudományos város, melynek műanyag úttestén egyetlen bokrociska vagy fűszál sem nőtt, és mindez befedve egy hatalmas átlátszó kupolával. - Innen nem lehet megszökn i - mondta meggyőződéssel Svensson. Kissé beesett szeme, meg a durva redők a szája körül látnoki külsőt kölcsönöztek neki. - Ide csak bejárat van. Akár Dante poklába. Vissza? Ugyan! Ebben a falban még egy forrasztást sem talál. - És a repedések? Svensson öklével az átlátszó falra csapott. Ökle úgy pattant vissza, mint a feszes gumiról. - Több rétegű. Minden réteg képes összehúzódni és kitágulni. A massa hajlékony, elrepszthetetlen. Még a golyó sem árt neki! - De hiszen van egy bejárat! - erősködött Vargas. - Azt akarja mondani: ezek szerint kijárat is? Igen, az ember kijöhet. De a mikroba nem. - Egy mégis kijutott! - Nincs a rabjaink kö zött az, akit maga keres. - Szívesen elhiszem. De hát a Marsról mégsem pottyánhatott le! - Igen. Ez is tökéletesen kizárható. A rakétákat teljes garanciával sterilizálják. Erre a Biztonsági Ellenőrzés ügyel. - De hiszen vannak olyan baktériu mok, melyeket szándékosan szállítanak ide más bolygókról. Ezek is idekerülnek? - Speciális edényekben és egyenesen a különleges épülettömbbe kerülnek. Oda, látja, abba a távoliba, amely mintha ködfátyolban volna. Még két kupola fed i. Tehát különleges biztonsággal őrizzü k őket. - És nem gondolja, hogy a Holdon még nem pusztították ki az összes mikrobát? - kérdezte Vargas. - Hiszen a Holdról jövő rakétákat nem sterilizálják. - Sajnos, ez lehetetlen - mondta ko moran Svensson. - Maga is nagyon jól tudja, hogy a Holdon csak anaerob baktériu mok voltak. Ekkora ostobaságot - kiáltott fel -, kipusztítani az összes mikroorganizmust egy égitesten! Tragikus hiba volt. Szinte hihetetlen, hogy ugyanilyen sors fenyegette a Földet is! Emlékszik arra, hogyan kezdték elpusztítani az

330 influenza összes vírusát, a dizentéria, a kolera kó roko zóit? Egyeseket szinte teljesen kiirtottak. Most a Marson keresik őket. Menjünk - mondta aztán más hangon. - Hová? Hiszen itt nincs bejárat. - Előttünk van. Csak amikor jobban megnézte, látta meg Vargas az előtte kitaruló falfelületen a hajszálvékony illesztést és a szinte átlátszó sarokvasakat. - Ez az egyetlen hely a Földön - magyarázta Svensson -, ahol még léteznek örök. Természetesen senkinek sem jut eszébe ide engedély nélkül belépni. De a Biztonsági Ellenőrzés ragaszkodik... Ny issák ki! - mondta hangosan. A fal egy része elhú zódott. Kinyílt egy átjáró, mely o lyan szűk

volt, hogy egymás mögött kellett menniük. Karját oldalra nyújtva, Vargas érezte, hogy valami keménybe ütközik. Nem a kupola alá kerültek, mint gondolta, hanem egy foyosóra. - A feldolgozás máris meg kezdődött - mondta Svensson, s a padlóra mutatott, mely telis-tele volt pörsenésekkel, közepükön apró lyukakkal. - A lábunkon hozzuk be a baktériumok legnagyobb részét. - És a kijárat el van zárva előttük? - Természetesen. Már úgy értem, az illegális. És a maga tantalusza nem juthatott be hozzánk, még ha akart volna sem. Most már érti, miért állítom annyira határozottan, hogy nincs nálunk? - De nem azért hívtam ide, hogy erről meggyőződjek? Svensson hallgatott. A folyosó a nagy épülettömb hátsó falába ütközött. Egy perc várakozás, és a pörsenéses padló lassan ereszkedni kezdett. Amikor megállt, a felső nyílást áthatolhatatlan redőny zárta el. Érdekes kirándulás várt rájuk. Svensson és Vargas levetkőzött, ruháikat egy hermetikus ládába rakták. Aztán a dupla ajtós előterén keresztül átmentek az egyik helyiségből a másikba. Különböző tartalmú és hőmérsékletű oldatok sugaraival lefröcskölték és lefűjték, lemosták és lesikálták őket. Vargas összehúzott szemmel ment Svensson nyomában. A lemosások után a sugárfertőtlenítés következett: hol narancssárga, hol világoskék, hol zöld fényben mentek, melyet a világító falak sugároztak, hol pedig teljes volt a sötétség. Végül megkapták az engedélyt, hogy felvehetik a vadonatúj overallokat. A könnyű öltözékek hermetikus szekrényben lógtak, melyek ajtaján ott voltak a méret és magasság számai. Az overallok teljesen zártak voltak, pneumatikus kapcsolókkal, s így csak az arc és a kéz marad szabadon. Még egy ellenőrző pillantás, s kitértek előttük a börtön udvara. Svensson a hosszú épülettömbre mutatott. - Itt az influenzavírusok vannak. Mind, ahány csak létezik. Több mint száz. A z pedig a pestistömb. Amint látja, ez sem kicsi. Tiszta anakronizmus - jegyezte meg, látván, hogy Vargas megborzadt a pestis szó hallatára. - Az orvostudomány egyik paradoxona az, hogy a bebörtönzött pestis itt annyira kiismerték, és olyan erős és gyors hatású szereket találtak ki ellene, hogy ha most kis zabadulna, csak némi felesleges bajlódást okozna, semmi egyebet. Ha az emberiség előbb rendelkezett volna ezekkel a szerekekkel, a pestis ártalmatlan betegség lett volna, sokkal ártalmatlanabb, mint a krónikus nátha. Persze, a közönséges pestisre gondolok. - Miért, vannak különös fajtái is? - Ó, az utóbbi időben rengeteg eddig ismeretlen fajtát fedeztek fel! Azért nem különböztették meg ezeket, mert csak mint a közönséges bubópestis jelentéktelen velejárói fordultak elő. Nemrég felfedeztek egy bacilust - Svensson hangjában felcsendült

331 egy árnyalatnyi büszkeség -, ehhez képest minden, amit az emberiség tud, semmi! A szériumok nem hatnak rá. - Úgy látom, el van ragadtatva tőle. Ezek szerint végül a tantaluszt is tárt karokkal fogja várni? - Miért is ne? - válaszolt Svensson haladéktalanul. - Emlékezzen csak a tifusz előidézőjének történetére - mondta, miközben megállt. - Az orvosok egyhangúlag kiirtásra ítélték. És ki is

irtották. És mi történt ezután? Tíz évre rá, hogy elpusztították az utolsó példányt is, egy mikrobiológus, aki ezt a kórokozót már csak a könyvekből tanulmányozhatta, megállapította, hogy ez az életképes organizmus rendkívül hasznos lehetett volna. Bekerülve az emberi vérbe, spirochaetái nagyon értékes baktériumpusztító anyagok képzését idézik elő. Megszelídített formájában még most is fel lehetne használni ezeket a spirochaetákat, mint nagyon hatásos orvosi készítményeket. Most pedig már nagytítóval sem talál egyetlenegy tífuszkórokozót az egész világegyetemben. Svensson olyan erővel szorította meg Vargas kezét, amelyet aligha lehetett kinézni egy ilyen cingár emberből. Vargas beszélő partnerére nézett. Figyelmeztették korábban a híres börtönőr vesszőparipáira. - Nem létezik kizárólag ártalmas mikroba - jelentette ki Svensson ünnepélyesen, mintha egy katedráról beszélne -, úgyszintén csak hasznos sincs. A vélemények a mikrobákról változnak, és változni fognak, ám a mikrobák, az összes, ami csak létezik a Földön és más bolygón, ott kell hogy legyenek a kutató keze ügyében. Hát ezért tartom zseniális ötletnek a mikrobák börtönét vagy szanatóriumát, nevezze, ahogy tetszik. El kell ismerni szerzőjének, Korobovnak az érdemeit. Vargas érdeklődve hallgatta végig ezt a tirádát, bár kétszer is eszébe jutott a „megszállott” szó. - Nincs sok idegen látogatónk - szökött Svensson már egészen más hangnemben. - Ezért mindenkiből, aki bejut a fal mögé, mintha turista válna. Ha akarja... - Hogyne - élénkült fel Vargas. - Konkrétan? - A pestistömböt - mondta Vargas keményen. A pestistömbbe különösebb ceremóniák nélkül engedték be őket. Bizonyára úgy gondolták, hogy a kupola alatt már semmilyen mikroba nincs. A széles folyosó az épület belsejébe vezetett. Mindkét oldalán keskeny ajtók látszottak; sárga alapon fekete betűkkel a pestis különböző fajtáinak elnevezései voltak felírva. Svensson megállt az egyik ajtó előtt. - Itt van - mondta - az a bizonyos. Vargas roppant kíváncsisággal lépte át a küszöböt. Meglepetésére elég sokáig várazkodtatták őket a közelebbi kamrában, míg végül kigyulladt a mennyezeten egy zöld lámpa. - Mitől tartanak? - csodálkozott. - Hogy a folyosóról baktériumok kerülnek be? De hát mi veszélyeset lehet még ide behozni? - Nem akarjuk, hogy a baktériumok összekeveredjenek - ellenkezett Svensson. - Ez eltorzítaná az összképet. Hiszen hősünket is tulajdonképpen ezért nem tudták hosszú ideig felfedezni. A laboratóriumnak a leghétköznapibb külseje volt: egyszerű asztal, tele lombikokkal és kémcsövekkel. A fal mellett termosztátok sorakoztak. Itt van — gondolta Vargas, odasandítva az akkurátus kis szekrényre.

332 Két ember - ugyanolyan overallban, mint Vargasé és Svenssoné volt, csak még arcukat elfedő fehér álarcot és ugyancsak fehér kesztyűt is viseltek - egy hosszú asztalnál dolgozott. Vargas hirtelen azt szeretete volna, hogy az ő kezére is kesztyű kerüljön, az arcát pedig álarc takarja el. Kérdően Svenssonra nézett. De a mikrobiológia rajongója, úgy látszik, nem sokat törődött az elővigyázatossági rendszabályokkal. - Meg akarja nézni? Svensson az asztalon álló mikroszkóphoz

vezette. Vargas a lencsékhez közelítette szemét, és megremegett: a világossárga, húsleveszerű folyadékban egy hatalmas kígyó vonaglott - igaz ugyan, hogy fej és elvékonyodó fark nélkül. Sötét teste görcsösen rángatózott. Svensson megérintette a manípulátor karját, és Vargas azt látta, hogy egy igen vékony kés éle közeledik a kinyújtott testhez. A kígyó megrándult és felugrott, de a kés már kivágott belőle egy darabot. Aztán gyors, szinte észrevehetetlen mozdulattal hosszában hasította ketté a kígyót. A sebész automata folytatta a bacilus boncolását. Vargas valami hányingerfélést érzett. Volt már dolga szabad szemmel nem látható szörnyetegekkel, és már sokszor megfigyelhette rettenetes pusztító tevékenységük eredményét, tehát nem volt gyáva. De ez a felnagyított bacilus, szinte készen arra, hogy elkapja az utána vadászó kést, háborzongató érzést keltett. A hallgatag, álarcos emberek eközben nyugodtan adogatták át egymásnak a kémcsöveket, melyekben a Földön valaha is létező halál legborzasztóbbika volt. Svensson hirtelen észbe kapott. - Menjünk - mondta gyorsan. - A kezünkön és arcunkon levő ideiglenes álarcok hamarosan kimerülnek. Ezek szerint tehát, amíg a körben lévő cellákban álltak, testük nyitott részei is valamilyen védő folyamatnak voltak alávetve. Vargas kissé megkönnyebbült. Nos, vége - gondolta megkönnyebbülve, amikor kigyulladt a kijáratnál zöld lámpájának fénye. Ám öröme kevese volt. A kijáratnál csukva maradt. Eltelt egy perc, és a cella padlózata lassan ereszkedni kezdett. Aztán majdnem ugyanaz ismétlődött meg, ami a börtön bejáratánál: lemosás, sugárkezelés és végül az ellenőrző műszerek jelezték, hogy kimehetnek. - Na és ha még is? - kérdezte Vargas. - Veszteg zár - vonta meg Svensson a vállát. - Oltások! És a többi. - És ha a szérium nem használ? Svensson nem válaszolt. - A vírusosztályra? - javasolta. A vírusosztályon Svensson sokáig hordozta Vargast az összes laboratóriumban. Vargas már nem is remélte, hogy megtalálja itt a tantaluszt vagy valamilyen távoli rokonát. A bebörtönzött vírusok ennek ellenére megragadták a figyelmét. Abból, ami itt folyt, sok mindent nem lehetett megfigyelni a közhatalmas laboratóriumokban, ahol csak ártalmatlan lényekkel foglalkoztak. Az egyik helyen sokáig nézte, hogyan osztódnak és szaporodnak a rugócskákhoz hasonlítható apró lények. A rugócskák formája vég nélkül változott. Valami csúcspontja volt ez a formakialakulásnak. Ahogy a laboratóriumi munkatársai magyarázták, a folyamatot mesterségesen idézték elő. - Már körülbelül hatszáz új formát sikerült létrehozni - mondták.

333 Vargas elővette az univerzális lókkot, és feljegyezte a rugócskákat és a munkatársak beszámolóját. - Köszönöm, hogy meglátogathattam a börtönt - mondta Vargas Svenssonnak búcsúzóul. - Azt hiszem, nemhiába töltöttem itt az időmet. - Erre számítottam is - válaszolta vendéglátója titokzatosan. S most, az elhagyott vulkanikus szigeten sínylődő Vargasnak az az érzése támadt, hogy Svenssonnak volt valami rejtett gondolata, amit végül is nem mondott ki. Miért

beszélte rá, hogy nézze meg a börtönt? Minek v itte be az összes víruslaboratóriumba? Vargas újra áttanulmányozta a körülötte tornyosuló sziklákat. Sérült lába nem hagyta nyugodni. Térde megdagadt és megkékült, a legkisebb mozdu latnál éles fájdalom járta át testét. Letépte ingének ujját, és átkötötte a térdét. Ha lenne ennivaló ja, és tüzet tudna rakni! Akkor minden másképp festene. Vajon keresik-e? Hát persze! Csak próbálj megtalálni a Csendes-óceán területén egy embert, aki nem tud jelt adni magáról! Jobban kell elhelyezkednie. Szinte képtelenség feküdni ezeken a köveken. Bármilyen nehéz volt is maga után húznia a lábát, Vargas elhatározta, hogy átvergődik egy kényelmesebb helyre, egy kis mélyedésbe, melyet valami mohaféle borított. Ez a hely puhább volt. S egyszerre csak v izet látott. A kőben egy tenyérynyi kis üreg volt, s ebben csurgott egy átlátszó, keskeny erecske. Víz! Nyelvét a szikla érdes felületéhez tapasztotta, és percekig ivott egyfolytában. A lenyugvó nap a látóhatárra hanyatlott. Az égitest olyan gyorsan süllyedt, mintha valami szögről pottyant volna le. Lány szellő fú jdogált. Vargas megpróbált elaludni, de gondolatai nem hagyták nyugodni. Tudatában a közeli mú lt újabb és újabb képei bukkantak fel. ...Cukornád mezőt látott. Az éles levelű, általában zöld növényeket mintha a nap égette volna ki, foltokkal voltak tarkítva, és itt-ott láthatatlan férgek rágták össze őket. Vargas éppen most ért vissza a berepülésből. Egész Jamaicán alig akadt háro m cukornádültetvény, amelyet nem támadott meg a tantalusz. Vargasra, a tapasztalt nyomo zóra, a Bio lógiai Védelem veteránjára nehéz feladatot bíztak: ki kellett derítenie a tantalusz keletkezésének titkát. Á m eddig még nem jutott eredményre. Kö zel félszáz, hatalmas esernyőhöz hasonló lég i permetezőgép citromsárga ködfátylat vonva maga után, alacsonyan, sakkáblaalakzatban szállt a mezők felett. A Központi Laboratóriu m kémikusai és biológusai egymást váltva éjt nappallá téve igyekeztek hatásos szert találni a veszedelmes kártevő ellen. Már olyan hírek is jártak, hogy Jamaicát vesztegzár alá fogják venni. A permetezők, melyek fantasztikus napraforgókként billegtek a látóhatáron, kezdtek eltűnni, egyik a másik után; leszálláshoz készültek. Vargas még mind ig a mezőket nézte, amikor univerzálblo kja jelt adott: keresik. Épp hogy lenyomta a vételgombot, a képernyőn Carrynek, a Bio lógiai Védelem parancsnokának arca jelent meg. - Ide hallgasson, Vargas - mondta Carry. - Még mindig a tantaluszával vacakol? Terelje el egy kicsit a figyelmét. Felejtse el. Na, legalább két vagy háro m napra. Hallgasson meg engem. Közép-Afrikában valami betegség tört ki az elefántok között. Ez 3

334 valami új dolog, teljesen is meretlen. Becsületszavamra! Gyorsan és határozottan kell cselekedni, amíg el nem terjed! Javaslom, hogy induljon oda. Aztán pedig visszatér a tantaluszához, és biztos vagyok benne, akkor könnyebben megtalálja a megoldást. Én is mindig így teszek, ha nem megy valami. Benne van? - Igen, Carry - mondta Vargas -, ezer örömmel. - Zdenek és Charlie már kirepültek -

kö zölte Carry. - Maga lesz a harmad ik. Tartsa velem a kapcsolatot. Megnevezte a koordinátákat, és eltűnt a képernyőről. Vargas öt perc múlva már a levegőben volt. Gépe sivítva szelte a levegőt, száguldott a pont felé, amerre Vargas irányította. Eltelt két óra, és egy tó jelent meg előtte, melynek partjait sűrű nádas nőtte be, lent pedig felbukkant egy házikó és egy nagy tisztás. Ez egy elefántrezervátum volt, ahol Nharroba, az Afrikai Tudos Mányos Akadémia alelnöke kísérletezett; igaz, ő most éppen a Vénuszon tartózkodott. Vargas benyomta a leszállás gombot. A gép helyet keresett a landoláshoz. Kétszer átrepült a tisztás felett, s egyre lejjebb ereszkedve, óriási sebességgel a föld felé száguldott, ahol már ott állt a Mentőszolgálat repülőgépe. Vargas gépe mellé gurult. Vargas épp köszönt Charlie-nak, amikor a levegőben Zdenek gépe jelent meg. Nem vesztegetve az időt, mindhárman a tóhoz indultak. Az elefántokat ott találták a homo kos parton, melyet hatalmas lábaikkal ledöngöltek. Az aránytalanul nagy fejű állatok, melyek kevésbé szépek, mint indiai testvéreik, álltak vagy feküdtek, a szokásos élénkség legkisebb jelét sem mutatták. Hatalmas fülük úgy lógott le, mint valami rongy, hervadozó, erőtlenségek ormányaik pedig a földet érték, vagy mint vastag kötél darabokon, heverték rajtuk. Nharroba segédje, Bandy úgy járkált az elefántok között, mintha nem élőlények volnának, hanem állatalakot öltött szürke sziklák. És az elefántok sem méltatták őt nagyobb figyelemre, mint a homo kban ugrándozó madarakat. - Borzasztó! - mondta a látványt figyelő Zdenek. Az izgalomtól és a fáradtságtól Bandy fekete arca szürkének tetszett. - Tegnap kezdődött - mondta. - És most, látják... - Mit ettek? - érdeklődött Charlie. - Ugyanazt, amit máskor - vont a vállát Bandy. - Ezt - a nádas felé intett -, ez a kedvenc csemegéjük. Alkalmat adva Charlie-nak és Zdeneknek, hogy Bandyval együtt a beteg elefántokkal foglalkozzanak, Vargas a nádas felé indult. Levágott néhány növényt, és figyelmesen megvizsgálta. Semmi gyanús. Ezek után ment még vagy két kilo métert a parton; a nádas mindenhol egyforma volt. Különböző helyekről vett mintákat a vizsgálathoz, és a Mentőszolgálat gépeinek állomásához indult. Zdenek és Charlie már ott voltak. - Vérszegénységnek látszik - közölte Zdenek. - Bár valami is meretlen formájában. De lehet, hogy még valami más is. - Vettem vért - tette hozzá Charlie. Gépe belsejében lámpák világítottak, halkán bugyogott valami, s zúzó folyadékok csurdogáltak egyik csőből a másikba; az analízáló automata végezte dolgát. Vargas felment a gépre. A magával hozott nádas darabokra vágta, és szétszította a laboráns automaták között, maga pedig, hogy ne vesztegesse az időt, a mikroszkóphoz ült. A tárgyasztalon levő metszeten először semmi különösét nem vett észre, de hirtelen... A zseben zöld alapon apró, alig kivehető pettyek tarkállottak.

335 Vargas kimetszett egy picurka darabkát, melyen volt egy pötty, és fokozatosan megvilágította. A pötty most úgy nézett ki, mint egy kis vulkán, kráterrel a közepén. Két laboráns automata dudaszóval jelezte, hogy befejezték a munkát. Vargas helyéről

fel sem állva kinyújtotta karját, és elvette a világoskék űrlapokat. Az első a hamuelemzést tartalmazta, minden rendben, kivéve a ki tudja, honnan odakerült mangánt. A másik blanketta a plazma összetételét mutatta - itt már voltak eltérések, ezeket még meg kellett fejteni. Vargas szíve megremegett, amikor kezébe vette azt az űrlapot, amelyet a harmadik laboráns készített. Ezek a nádban felfedezett mikrobák kinagyított fényképei voltak, s köztük - Vargas nem akart hinni a szemének - a számára oly ismerős tantalusz körvonalai. Ez már határozottan olyan volt, mint egy rémlátó más. Vargas lassan, a lehető legnyugodtabban nézegette a felvételeket. Igen, ez a paragrafus jelére emlékeztető figura semmilyen kétséget nem hagyott. Tantalusz, igazi tantalusz! Zúgott a negyedik, az ötödik, a hatodik laboráns, jelentve, hogy elvégezték a rájuk bízott munkát; Vargas félrerakta az űrlapokat, s rájuk sem nézve, a „Klárát” hívta. Amikor az végre válaszolt, Vargas asztalát szinte teljesen ellepték a jelentések. Mialatt átválogatta és futólag átnézte őket, kérdést kérdés után intézett „Klárahoz”, amely mindent kiadott, amit csak elektromos memóriájában őrzött. A pöttyökkel kapcsolatos kérdésre „Klára” meglepő választ adott: egy vírust nevezett meg, amelyet közel félszáz éve fedeztek fel az Amazonas medencéjében. Az amazóniai vírus - közölte „Klára” - ártalmatlan lény volt, minden jellegzetesség nélkül, s annyira jelentéktelen, hogy a róla szóelő is meretek alig foglaltak el öt sort a Mikrobák Nagy Lexikonában. Látszólag semmilyen hatást sem gyakorolt a növény életére, melyen élt. Véletlen folytán fedezték fel, s egészen a mai napig, amikor felkeltette Vargas érdeklődését, ismeretlenségben húzódott meg. Vargas Carryt hívta. Jamaica azonnal válaszolt. - Próbáljanak meg adni az elefántoknak abból a nádból, amelyet megfertőzött a tantalusz. Lehetőleg az afrikaiaknak. - Jó. De hát mi történt? Vargas elmesélte. Carry széles arca még kerekesebb lett. - Ez aztán a fordulat! Ragyogott. Nem véletlenül mondogatták, hogy ha valaha a Biológiai Védelemnek nem lesz többé semmi dolga, Carry elfog hervadni bánatában, és meghal valamilyen, az emberiség számára ismeretlen betegségben. A Biológiai Védelem főnöke megkérte Vargast, hogy adja át az összes anyagot, amelyet a laboránsoktól kapott. Vargas megnyomta az információátadás gombját, és kiszállt a gépből. Zdenek és Charlie szintén az első adatokat továbbították a központba. - Étkezéssel összefüggő megbetegedés - mondta Zdenek. - Magas a vér mangántartalma - konstataálta Charly. - Magánál mi újság? - Hasonlít a tantaluszra - vontá meg vállát Vargas. - S ugyanakkor más is. A nádban is sok mangán van. - Valószínűleg a talajból jön. - Ellenőrizni kell még az inszektáriumot - mondta Zdenek. - Ez is egyik visszássága a kornak! Érintetlenül hagyva a természet védett zugait, az ember így maga őrzi meg a

336 fertőzés fészkeit. A kérdés: mi jobb, megőrizni vagy elpusztítani? Más szóval: mitől veszít vagy nyer többet az emberiség? Lehetséges, hogy a fertőzés valóban onnan jön? ...A trópusi erdő fő lévetett zöld háló, vékony és ritka, mint egy

fátyolszövet, még közlő is észrevehetetlen volt. Bandy megkereste a bejáratot, és kikapcsolva a szelepet, előreengedte a többieket. Keresztülmentek három hálósoron, Bandy pedig visszakapcsolgatta maga mögött a súlytalan ajtókat. Megkövetelte, hogy mindenki vegye föl a védőhálóját. Az inszektárium területe léptek. Az itteni világ ősi vadságának állapotát őrizte. A szárnyas csúszómászók, melyeknek egyetlen csípése elég volt ahhoz, hogy az ember súlyosan és gyógyíthatatlanul megbetegedjen, korlátlanul tenyészték és szaporodtak ebben a párás, nehéz levegőben. Olyan erdőben jártak, amely a rég múlt időkben még a legbátrabb utazók haját is égnek meresztette volna. Vargas a Biológiai Védelem katonája volt. És mint egy igazi katona, magabiztosan lépkedett, betartva az elővigyázatosság szabályait. A szárnyas „golyók” elsüvítettek a füle mellett, nekicsapódtak a hálónak, keringtek a feje felett. Éppen ezekért a kaleidoszkópszerű helyzetváltozásokért, a veszélyekért, amelyekkel a változás járt, szerezte a Mentőszolgálatnál a munkát, és azért is, mert az időt figyelmen kívül hagyva lehetett dolgozni. Vargas azon kapta magát, hogy arca, pontosan úgy, mint Carryé, széles mosolyra húzódott az élvezettől. Nem, nem tudná egy zárt, átlátszó fal mögött leélni egész életét, mint ez a Svensson. Bár, az igazat megvallva, a munka a mikrobák börtönének laboratóriumában nem kevésbé veszélyes és magával ragadó, mint Vargas munkája. Csak éppen hiányoztak belőle az előre nem látott események, mindaz, amit kalandnak neveznek. Bandy lehajolt, és nagy horpadásokat mutatott a föld felszínén. - Elefántok jártak erre. Zdenek egy percig figyelmesen tanulmányozta a nyomaikat. - Az állatok egészségesek - döntötte el. - Nem vehetnénk vért tőlük? - érdeklődött Charlie. Bandy a fejét rázta. - Egészséges elefántokkal ezt lehetetlen megcsinálni. - És nem is szükséges - zárta le a vitát Zdenek. - Az egészséges elefántok nem megfelelő objektumok számunkra. Ami problémánk a beteg állat. - Nézzük csak, mit mutat a nád! Miután levágtak elegendő növény szárát, és a zsákmányt hermetikus zsákokba rakták, a kutatók ugyanazzal az elővigyázatossággal indultak visszafelé. Bandy kivezette őket a tripla hálóból, és ezután még sokáig kattogtatta a bokrokban elrejtett kapcsolókat. - Áram van a hálóban - magyarázta. - Nehogy elszakítsák a nagyobb állatok. ...A laboráns automaták újabb adag munkát kaptak. - Nos? - dugta be fejét Vargas laboratóriumának ajtaján Zdenek. - Nincsenek foltok. - A vizsgálatok? Éppen ekkor jelzett az első automata. - Mangán? - kérdezte az ideérkező Charlie. - Mangán sincs - válaszolta Vargas, átnézve a blankettát.

337 - Hm. - Charlie arca gondterhelt lett. - Lehet, hogy a titok nyitja a mangán? Vargas újra hívta Carryt, aki értesítette, hogy a két afrikai elefántra, amelyeket megejtettek a jamaicai náddal, a tantalusz nem volt semmilyen hatással. - Elő kell keríteni még egy pár elefántot - javasolta Charly -, és megpróbálni megejteni őket ugyanazzal a náddal, csak előzőleg átítatni mangánnal. - Rendben - morogta Carry. - Maguknak nem elég a világ összes elefántja sem. Ha megkapjuk a szériumot,

elküldjü k. Legalább azokat mentsék meg, amelyek ott vannak. - Át kell telepíteni az elefántokat - mondta Zdenek a beszélgetés után. - Egy egészséges területre. - Bizonyára bármely olyan megfelel, ahol nincs a talajban mangán - feltételezte Charlie. Vargas gépre szállt, és elindult kiválasztani a helyet. A többiek az elefántokkal foglalkoztak. Az állatok annyira legyöngültek, hogy sokukat nem sikerült lábra állítani. Bandy hívatta a teherszállító helikoptereket. Egy óra is beletelt, amíg a hatalmas vagonok egymás után leereszkedtek a tisztásra. A remegő elefántokat daruval rakták be a vagonokba, majd rájuk húzták a tetőt. Némelyiket a teljesen elerőtlenedett közül alig tudták felállítani annyira, hogy átkössék rajtuk a pántokat. - Ezek éppen azok, amelyekkel Nharroba kísérletezett - mondta Bandy. - Nagyon bosszantó lenne, ha elpusztulnának. Charlie, Zdenek és Bandy átdolgozták az egész éjszakát, míg végül sikerült átszállítani az elefántokat az új helyre. Már pirkadt, amikor Bandy elküldte a helikoptereket. - No, megvan - mondta Zdenek, és végigpillantott a fűben erőtlenül heverő állatokon. - Azt hiszem, megengedhetjük magunknak a pihenést. Egyikünk alszik, kettő dolgozik, rendben? Vargas volt az első az alvásban. Becsukta a kabin ajtaját, a műszerek mutatóit a számára megszokott hőmérsékletre és páratartalomra állította. A falból kinyomult az Álomintézetben konstruált matrac, amely szinte a levegőben tartja az embert, nehogy elzsibbadjon álmában a karja vagy a lába. Természetes ébredésre állítva az elektroálmot, Vargas levetkőzött. Mégiscsak mekkora élvezet alvás közben légfürdőt venni! Hány évezreden át burkolózott az emberiség állatbőrökbe és takarókba, míg végül sikerült megválnia ezektől az ősi módszerektől! Vargast még meg akarta környékezni valami gondolat, ám akkor már letette fejét a párnára. Vargas most úgy gondol az állatbőrre, mint az élvezet csúcsára, amiről csak álmodni lehet. Karja, oldala és válla elzsibbadt s majdnem megfagyott az éjszaka folyamán. A nap megint izzásig hevíti a levegőt. Körben ugyanaz a kietlen óceán, melyre ráborult az élettelen mennybolt. Térde még jobban megdagadt, és lábát nem tudta elmozdítani a helyéről. A forróságtól és a kimerültségtől Vargas gondolatai kavarnak. Tulajdonképpen mi is történt? Három és fél órát aludt, egy félórával többet a szokásosnál. Rögtön ébredés után Carryt hívta. 4

338 - Ide hallgasson - mondta a főnök. - Zdenek és Charlie foglalkozzanak csak az elefántokkal. Magát pedig meg kérem, hanyagolja el mindent, és repüljön a Tuamotu szigetekre. Egy vírust fedeztek fel ott, amely rohamosan fokozza a bambusz növekedését. Határozottan állítom, hogy történt valami a bolygónkkal. Netán valami élő por vetődött ide az űr mélységeiből? Ez az utolsó feladat, aztán visszatér a tantaluszhoz! ...Mi történt később? Vargasra a kaland leselkedett, amelyre nagyon áhított romantikus lelke. És most már második napja van itt, ezen az ismeretlen kis szigeten. Újra felidézi magában az események egész láncolatát, alaposan átgondol minden egyes mozzanatot. Annyi ideje van a gondolkodásra,

amennyit csak akar. Idő, ami annyira hiányzott a korábbi rohanó napokban. És Vargas hirtelen megrándul, mint akit megcsíptek. Még azt is meg kísérli, hogy felálljon, de az éles fájdalom a lábában újra a sziklára parancsolja. Mintha csak valami égi üzenetet kapott volna, Vargas hirtelen tökéletesen tisztán és világosan látja, honnan került a tantalusz a bolygónkra. Hogy a csudába nem értette ezt meg előbb? Hiszen Svensson egészen közel vitte az ötlethez, épp hogy csak rá nem bökött. Pontosan azért mutatta meg a mikrobák börtönét, ezért tartotta olyan sokáig a vírusok osztályán! Hát persze, a tantalusz a Földön egy rég létező vírus formájának gyors és sokszoros változása következtében keletkezett. Vargasnak most úgy tűnik, hogy homályos alakjában a gondolat még akkor ötlött föl benne, amikor a „rugócskák” számtalan variációját nézegette. Visszaemlékezett, milyen fürkészően figyelte őt Svensson egész idő alatt, amíg a laboratóriumban tartózkodott. Valamilyen oknál fogva Svensson nem akarta elmondani Vargasnak, amit gyanított. Miért? Lehetséges, hogy próbára akarta tenni? Vagy félt attól, hogy megzavarja Vargas más, esetleg helyesebb hipotézisét, ha ráerőszakolja a véleményét? Mint tudós, Svensson nagyon óvatos következtetéseiben. Egy dolog világos most Vargas számára: az összes új vírus, amely ekkor a pánikot keltett, egy bizonyos fajta átalakult formája. Az egész pedig természetesen attól a csendes és szerény vírustól indult el, mely lehetséges, hogy évezredekken keresztül ismeretlenül élt Dél-Amerika őserdőiben. Éppen ez az ősszülője a tantalusznak és annak a vírusnak, amely megtámadta a nádat Afrikában. Emiatt mehetett végbe a változás a nádban, amelytől lehetetlen lett az elefántok számára. És minden bizonnyal ez annak a vírusnak az őse is, amely fokozta a bambusz növekedését. És így a mangának nem a tantaluszra kellett volna hatni, hanem ugyancsak arra a „szű lövírusra”, amit fél évszázaddal ezelőtt fedeztek fel az Amazonas medencéjében. Akkor biztos megkapták volna annak a vírusnak a fajtáját, amely megtámadta az afrikai nádat, és ezzel előidézte az elefántok megbetegedését! Milyen kár, hogy nem előbb jöttek ezek a gondolatok. Átkozott univerzálblokk! Milyen jól jönne most... S ekkor Vargas nem hitt a fülének. Tisztán szóló hangon jelzett a blokk: „Sürgős közlemény!” Vargas megragadja a blokkot, és lázas sietséggel tekeri a behangolás fogantyúját. De sajnos, a lámpa csak akkor gyullad ki, ha a mutató a sürgős jelentések hullámára van állítva. Hát persze, hiszen a blokkban egy külön szerkezet van a hullám fogására. Valószínű, hogy éppen ez maradt épségben. Míg mindez eszébe jut a megzavarodott Vargasnak, a bemondó közli: „A Vénusz-8 a Föld felé közeledik.”

339 Az első pillanatban Vargas nem képes arra, hogy tökéletesen értékelje a közlés értelmét. „Jó, hogy Korobov nemsokára a Földön lesz! - villan át az agyán. - Majd segít zöld ágra vergődni ezzel a tantalusz esettel.” Ám azon nyomban mintha elektromos villám csapott volna Vargas egész lényébe. Mi történt a Vénusz-8-assal? Hiszen a tartózkodási ideje a Vénuszon csak két hónap múlva telik le! A bemondó csak egy

dolgot közöl: az űrhajó a Föld felé repül. Ezt megfigyelésekkel állapították meg. De még nincs kapcsolat a rakétával. Nem is lesz, amíg az űrhajó nem jön közelebb a Földhöz - jut eszébe Vargasnak. Ez a Nap hatásától van. Úgy támasztotta neki az univerzálblokkot a sziklának, hogy ne kelljen elfordítania a fejét, ha látni akarja a képernyőt, a go mbot pedig vétel helyzetbe állította. Az éjszaka nyugodtan telt. Reggel meghallotta, hogy a bemondó kissé felindultan azt mondja: „A nyolcas értelmes lények létezésének nyomait fedezte fel a Vénuszon.” Vargas szinte felugrott meg lepétésében. Hát ezért térnek vissza! És éppen most kellett neki idekerülnie! Aztán jött a többi jelentés is. De Vargas csak félig volt öntudatánál. Mennyi idő telhetett el? Bizonyára nem kevés. Később Zdenek hangját hallotta tisztán: - Halló, Vargas! Hol van? Mi történt magával? A képernyőn Zdenek sápadt arca jelent meg, homlokára rácsüngött egy fekete hajtincs. Feszülten fürkészte Vargas arcát, mintha látni akarta volna. - Miért hallgat? Zdenek eltűnt, Vargas pedig tompán és ködösen arra gondolt: vajon képzelte-e mindezt, vagy valóban látta Zdeneket? Egy éles hang hozta vissza a valóságba. A képernyőn egy homályos foltot látott, amely átlósan haladt, akár egy pinceászka. A kozmikus világ itórtornyok övezetébe betérő űrhajó volt, ennek a körvonalait sugározta a televízió. Vargas újra behunyta szemét... Valahonnan egészen közelről jövő zajra tért magához. Kinyitotta szemét. Embertömeget látott az univerzálblokk képernyőjén, amely elárasztott egy óriási stadiont. Vargas felismerte a nyolcemeletes, félmillió férőhelyes melbourne-i stadiont. Nyitott viharrepülő jelent meg a képernyőn. A korlátba kapaszkodva Korobov állt. Ismerős, energikus arc, kék szemében állandóan rejtett mosoly. Mellette a természetes Nharroba, ragyogó arccal, hadonászva. Itt van a hidegvérű, nyugodt Szunlin és a kis növésű, kecses Hargie, akit Vargas csak fényképről ismert. Az expedíció négy résztvevője komótosan leereszkedett a lépcsőn. Aztán Korobov tartott beszédet, az automata televíziós kamerák pedig az expedíció résztvevőit és a Vénuszon felvett filmkockákat mutatták. A képernyőn még egyszer megjelent Zdenek. Arca zavartnak látszott. - Hová az ördögbe tűnt, Vargas?! - kérdezte, szemét körülhordozva a környéken. - Legalább a koordinátákat közölje! Fel nem tudjuk fogni, hol lehet! Zdenek újból eltűnt. Vargas nagy erőfeszítéssel elűzte az összes felesleges gondolatát, és megpróbálta elengedni magát. Ki kell tartani, ameddig csak lehet, hiszen már keresik. ...Ködösen látta Zdeneket, aki olyan figyelmesen szemlélte, mintha most már látná is. Aztán Zdenek egy lépést tett előre, és Vargas rájött, hogy ez az élő Zdenek, és nem a mása a képernyőn. - Végre-valahára! - mondta Zdenek. - Mi van a lábával?

340 Válaszképpen Vargas csak az ajkát mozgatta. - Átkutattam az egész Csendes-óceánt - folytatta Zdenek. - Leginkább attól féltünk, hogy elsodródott a kis sziget mellett. A gép nem erősítette meg a leszállást. Csak azt jelezte rádión, hogy ledobta magát ejtőernyővel, de rossz koordinátákat adott meg. Már égett a levegőben...

Vargas megvárta, míg kivilágosodik Zdenek ho mályos képe, hangja pedig tisztábban csendül. - A tantalusz - kiabálta megfeszítve minden erejét - és az afrikai vírus egyes ugyanaz! És az is, az A mazonasról... A hagyományok megkövetelték, hogy a per rés ztvevői személyesen jelen jenek meg a teremben. Ugyancsak az íratlan törvények szerint a védőknek és a vádlóknak feketébe kellett öltö zniük. A történészek azt állítják, hogy ez a szo kás még azokból a régi időkből származik, amikor embereket ítélték el, és a bírák sajátos fekete köpönyegeket öltöttek. És eljött az ítélethozatal napja. A szokásos ismertetés elmaradt. A jelenlevőket csupán röviden emlékeztették a dolog lényegére. Kialudt a kerek terem v világ ító kupolája, a falak eltűntek, és az összegyűltek mintha egy Amazonas-parti őserdőbe kerültek volna. Körülöttük fák nőttek, ágaik helyenként összefonódtak, s zöld boltozatot alkottak. Szinte az elcsitult hallgatóság feje mellett madarak röpködtek ágról ágra, éles hangjuktól visszhangzott a levegő. A terem, pontosabban a padlózata, most a zöld óceán közepébe ejtett kis szigetre emlékeztetett. A sziget megindult, széleit fák vették körül, melyekből hátul áthatolhatatlan szövevény képződött. Elöl derengeni kezdett, felvillant egy vízsáv, és eltűnt, eltakarva a bambuszoktól. A sziget megállt. Szerteszét, egy mást érintve zizegett a bambusz, szárai bólogattak a feltámadt szellőben. Recsegés, majd valami csattanás hangjai hallatszottak, egy helyen szétnyíltak a bokrok, és a szárok összefonódása mögül egy emberi alak tűnt fel. A magas, napbarnított férfi levágott néhány zöld szárat egy közös machetével, és benyújtotta a szárat a terembe. A levegőben egy hatalmas kéz jelent meg, és elvette a növénysszárat. A z erdő nyomban eltűnt, és az összegyűltek egy laboratóriumba kerültek, amely tele volt automata laboránsokkal. Ha jobban megnézte az ember, észrevette, hogy ez nem egy, hanem a teremmel határos hat, teljesen egyforma laboratórium. A nézők kényelme kedvéért a képet egyidejűleg vetítették a terem kü lönböző részeiben. Magasan a fejek fölött kigyulladt hat hatalmas kör, és bennük megjelentek a tantalusz-1 - így hívták most minden tantaluszok összülőjét - felnagyított körvonalai. Mind a hat tantalusz-1 rángatózott, egyformán és ütemesen mozgott, mintha tornagyakorlatokat végezne egy fantasztikus sportfelvonuláson. Furcsa egy felvonulás volt ez. Egyik tantalusz váltotta a másikat, egészen az utolsóig, a tized ikig, amelyet nemrég fedeztek fel a Salamon-szigeteken. Ezután bemutatták a vádlott bűncselekményeit. A nézők lankadt növényeket láttak Jamaica cukornád-ültetvényein, afrikai elefántokat, amelyek tehetetlenül terültek el a földön. 5

341 - Nemcsak az elefántokról van szó - mondta a bemondó -, hanem Nharroba kísérleteiről is. Vargas persze tudott ezekről a nagy port felvert kísérletekről. Nharroba egy mammut - tetemet talált Szibériában, az örök fagy talajrétegében, és sikerült életre keltenie néhány sejtjét, többek között szaporodni képeseket is. Beoltotta velük az Afrikai Vadaskert húsz nőtény elefántját. Nharroba arra számított, hogy ha a kísérlet sikerül, egy elefántmammut keveréket kap. Később

ugyanezen a mesterséges úton, felhasználva a felolvasztott, életre keltett mammutsejtek újabb adagját, a második generációban olyan állatokat lehet majd kitenyészteni, amelyek háro mnegyed részükben már mammutok. Ha sikerülne végigvinnie a kísérleteket, a negyedik generáció ivadéakai már „fajtiszta” mammutok lennének, egy jelentéktelen, tizenhatod résznyi idegen beütéssel, amit figyelmen kívül lehet hagyni. A mammutokkal Nharroba az Antarktiszt szándékozta betelepíteni, a világ egyetlen részét, ahol még most is szegényes az állatvilág. És a tantalusz meghiúsította már a legelső kísérletet. Ha újrakezdi is, egy mammutgenerációval akkor is kevesebb lesz. - Már csak ezért is - mondta Vargas szomszédja -, a tantalusz szigorú megrovást érdemel. Ám nemcsak ez volt a tantalusz számláján. A Tervhivatal kiszámította: a sokarcú vírus garázdálkodása sokba került az emberiségnek. - De kiderült az is, hogy a tantalusz nem csupán ártani tud - mondta a bemandó. - Van egy enyhítő körülmény. Egyidejű leg megállapították, hogy a tantalusz elősegíti a növények növekedését. Még a cukornád is gyors növekedésnek indult a betegség első szakaszában, de aztán a fejlődés megállt, és a növény elpusztult. A bambusz növekedésére pedig a négyes szám alatt is mert tantalusz tesz csodálatos hatást. Mint ismeretes, a bambusz amúgy is gyorsan nő, de ilyenkor szinte szemünk láttára nyúlik meg. Ezenkívül a szövetek struktúrája is meg javul, a bambusz erősebbé és hajlékonyabbá válik. A művészi meg munkálás céljaira az úgynevezett „tantaluszi bambusz” a legalkalmasabb. Vargas türelmetlenül várta, hogy a bemandó áttérjen arra a kérdésre, aminek megoldására ő annyi erőt fordított. És végre a bemandó azt mondta: - A tantalusz-1 csendben és békességben élt az Amazonas felső folyásánál, amíg az ember, akinek tevékenysége kiterjedt az egész bolygóra, el nem érte ezt a félreeső helyet is. Az irtássávok beengedték az erdőbe a napsugarakat. Gátak, városok, gyárak építés e mo zdította elő a kémiai hatóanyagok bejutását a növényi sűrűségbe. Ezekkel a szerekkal a tantalusz-1 ezelőtt még nem találkozott, és túlérzékenynek bizonyult néhányra, nemcsak a mangánra, mely létrehozta a tantalusz-3-at, hanem a közönséges mész- és betonpor is hatott rá. Heves formaépítés kezdődött, amit minőségbeli változás kísért. És most dönteni kell, mit tegyenek a tantaluszal. - Börtönbe kell zárni - mondta Vargas szomszédja, aki elsőnek kért szót. - Méghozzá haladéktalanul. El kell különíteni, akár r egy örültet. His zen egy örültnél sosem lehet tudni, mit fog tenni a következő pillanatban. A tantaluszal is ez a helyzet. - Bebörtönözni egy vírust, amelynek ennyi hasznos tulajdonsága van? - csodálkozott Svensson. - Ilyesmi még nem fordult elő a mikrobák börtönének fennállása alatt. - Mondjunk le talán a növények gyorsabb növekedésének lehetőségéről? A szuperszilárd bambuszról? - védte Svensson álláspontját valaki.

342 - És a cukornád pusztulásáról és az elefántok betegségéről - tette hozzá egy ironikus hang a terem másik végéből. - A tantalusz-2 és a tantalusz-3 ellen már

találtak hatásos szereket! - De ki tudja, mit rejteget még magában a tantalusz-10? Mint lenni szokott, a teremben ülők közül mindenki igyekezett kifejezni saját álláspontját. Leginkább Svensson heveskedett. - Ha megszakítjuk a természet spontán kísérletét - mondta -, sok olyan dolog, amire laboratóriumi munkában lehet, hogy csak tíz vagy húsz év múlva jövünk rá, most ismeretlen marad előttünk. - Mi fontosabb: az ember vagy a mikroba? - ellenkezett a Tervhivatal képviselője. - És mekkora itt a természet szerepe? Végre is a tantalusz aktivitását nem a természet idézte elő, melyben évezredekig élt, hanem az ember. A tantalusz egész tevékenysége az utóbbi időben nem más, mint lázadás az ember ellen, cselekedetei ellen... - Megfeledezett a bambuszról! - kiáltotta izgatottan valaki. - Tudja mit, ilyen áron túl drága az a bambusz! Egyszerre több ember nyomta meg a gombot, lehetőséget követelve, hogy közbeszólhassanak. A bemondó diszpécser alig győzte, hogy szót adjon. A szendvéllyek tetőpontján, amikor a diszpécserpulton már jó tucat lámpa égett, közbeszólt Korobov hangja: - Javaslatot terjeszték elő! A terem elcsitult. Ismerték a mikrobabörtön alapítóját, és adtak a véleményére. - A javaslat a következő - mondta Korobov. - Kivonni a természetből és bebörtönözni a tantaluszokat, mindet, kivétel nélkül. A börtönön kívül maradtakat teljesen kiirtani. A börtönben külön részleget létesíteni a tantaluszok számára: külön laboratóriumi mindegyik változatnak és tartalékban harminc azoknak, amelyek még felbukkanhatnak. A természet spontán kísérletét tervszerűvel fogjuk helyettesíteni. Felhasználunk minden mikroorganizmusra ható szert, amit csak ismerünk. És amint megkaptuk a hasznos tulajdonságokkal bíró állandó fajtákat, szabadon engedjük őket. A javaslatot szavazásra bocsátották. A mennyezeten felvillanó tablón számkockok ugrándoztak. Aszerint változtak, ahogy a teremben összegyűltek nyomogatták a gombokat. - Ötszáz a javaslat mellett, nulla ellene. A bemondó az egész világgal közölte a döntést. A tantalusz védői és ellenségei, akik az előbb még ádázul vitakoztak, a kijárat felé indultak. Korobov Nharrobával társalgott. Mindketten figyelmesen nézték a közeledő Vargast. - Tudja mit? - mondta Korobov. - Az az érzésem, hogy magának nincs több dolga a Földön. Az, aminek ma tanúi voltunk, valószínűleg a természet utolsó lázadása a Földön az ember ellen. A Vénuszon más a helyzet. Azt lehet mondani, hogy az a bolygó nem egyéb, mint a természet vadaskertje. És minden lépésnél veszélyek leselkednek az emberre. Most keressük az első stábot a vénuszi állandó tudományos állomásra. Gondolkodjon rajta, rendben?

PA VLOVA ANNA FORDÍTÁSA